

4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року/ За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2001.

5. Оніщук М. Поняття та принципи референдної демократії в Україні: конституційно-правові аспекти / М.Оніщук // Вісник Конституційного Суду України, 2007. - №3.

Муха Х.Я.

*студентка III курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, завідувач кафедри
кримінального права та процесу ТНЕУ
Рогатинська Н.З.*

СТАТУС СЛІДЧОГО СУДДІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

КПК України 2012 року зазначив нового суб'єкта кримінального провадження, а саме слідчого суддю. Слідчий суддя – це суддя суду першої інстанції, який здійснює контроль за дотриманням прав, свобод та інтересів у кримінальному провадженні.

Суд – це єдиний державний орган, на який покладена функція правосуддя. Згідно з ч. 1 ст. 127 Конституції України, правосуддя здійснюється професійними суддями, а також народними засідателями та присяжними[1].

Метою є визначення ролі та основних повноважень слідчого судді в кримінальному провадженні.

Незважаючи на те, що слідчий суддя є новим суб'єктом кримінального провадження, його правове положення привертає увагу таких авторів, як: Ю.В. Скрипіну, Н.П. Сизу, І. В. Гловюк, В. Руденко та багато інших. В результаті цих досліджень розкривається чітке значення слідчого судді та інституту в цілому.

Щодо визначення «слідчий суддя» за новим КПК України, слід розмежувати два види слідчого судді, а саме: слідчі судді місцевих судів та слідчі судді апеляційних судів. Відмінність полягає в тому, що слідчих суддів місцевих судів обирають зборами суддів даного суду, а щодо апеляційного суду, то слідчим суддею є голова апеляційного суду, хоча інші судді даного суду також можуть виконувати ці функції, але за наказом голови апеляційного суду. Також слідчі судді місцевого суду розглядають усі клопотання, а ось слідчі судді апеляційного суду мають обмеження щодо цих клопотань, вони можуть проводити тільки негласні слідчі дії і то не всі.

В статті Руденко В. зауважено, що слідчий суддя належить як організаційно, так і функціонально, до судового органу та виконує свої дії від імені суду, який зазначений положеннями Конституції України [4].

Основним призначенням слідчого судді є здійснення судового захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, а також забезпечення законності провадження в справі на досудових стадіях.

Повноваження слідчого судді можна класифікувати, зокрема, Скрипіна Ю.В. класифікує повноваження за особливостями предмету його діяльності на такі види[2]:

- вирішення питання про застосування кримінально-процесуального примусу;
- розгляд скарг на дії або ж без діяння слідчого, прокурора;
- розгляд подання органу дізнання, слідчого чи прокурора про проведення слідчих дій, що обмежують конституційні права людини і громадянина;
- та інші процесуальні повноваження.

В свою черга Сиза Н.П. поділила повноваження слідчого судді на п'ять похідних груп, які слід охарактеризувати детально:

1. *Вирішення питань про проведення слідчих дій.* Суть цих дій полягає у прийнятті рішення при розгляді подання органу дізнання, слідчого та прокурора про застосування заходів процесуального примусу до підозрюваного. Наприклад, слідчий суддя має право заборонити або змінити обраний спосіб кримінально-процесуального примусу. Усі слідчі дії, які обмежують права та свободи особи, мають бути проведені лише за рішенням слідчого судді. Натомість слідчий суддя зобов'язаний дотримуватись усіх прав та вимог законодавства та забезпечувати основоположні засади кримінального провадження.

2. *Вирішення питань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження.* Саме до цих питань відносяться такі як: судовий виклик, тримання під вартою, грошове стягнення та похідні. Слід зазначити що саме слідчим суддею за участю сторони захисту будуть вирішуватись більшість важливих питань. Винятком, зазначеним в законодавстві, а саме КПК України є : виклик слідчим або прокурором затримання та тимчасове вилучення майна.

3. *Вирішення питань про проведення негласних слідчих дій.* Проведення негласних слідчих дій – це різновид слідчих дій, відомості про які підлягають нерозголошеності, за винятком випадків, передбачених законодавством. До дій, які не можна розголошувати належать: втручання у приватне спілкування, спостереження за особою, обстеження публічно не доступних місць, житла чи іншого володіння особи.

4. *Розгляд скарг в сторону слідчого або ж прокурора.* Відповідно до ст. 303 КПК України оскарженню підлягають такі дії, як: невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, рішення про зупинення досудового розслідування, рішення прокурора та слідчого про відмову у визнанні потерпілим, рішення слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження, рішення про зміну порядку досудового розслідування та ін.

5. *Вирішення інших процесуальних питань.* До цих питань потрібно віднести такі як : відводи під час досудового розслідування, вирішення деяких питань щодо збереження речових доказів, встановлення строку збору матеріалів[5].

Отже, можна зробити висновок, що інститут слідчого судді є позитивним моментом нововведення. Новий КПК України дає чітке визначення поняття «слідчий суддя». Це суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить

здійснення у порядку, передбаченому цим Кодексом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні [3]. Слідчий суддя має досить широкий спектр своїх повноважень та особливість його полягає в тому, що він не відноситься до системи правоохоронних органів, є незалежною особою, яка може приймати самостійні рішення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Скрипіна Ю. В. Слідчий суддя в системі кримінально-процесуальної діяльності (порівняльно-правове дослідження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук /Ю. В. Скрипіна. – Х., 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2005/05kovpsk.zip>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651a-17/print1330439902276360>
4. Руденко В. Процесуальний статус слідчого судді / В. Руденко // Слово національної школи суддів України. – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/%D0%A5/Downloads/cln_2013_3_12.pdf
5. Сиза Н.П. Повноваження слідчого судді щодо здійснення судового контролю у кримінальному процесі України / Н. П. Сиза // Часопис Національного університету «Острозька академія». – 2012. – №2(6). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12snpkpu.pdf>

Нужда С. Ф.

*студентка V курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент, завідувач кафедри
кримінального права та процесу
Рогатинська Н. З.*

ПРАВОВИЙ СТАТУС НОТАРІУСА ЯК СВИДКА ПРИ ЗАХИСТІ НОТАРІАЛЬНОЇ ТАЄМНИЦІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Розвиток інституту нотаріату є важливим аспектом у здійсненні захисту основних прав та свобод громадян у реалізації ними можливості вирішення сприв у досудовому порядку.

Однак нотаріус під час виконання покладених на нього законодавством повноважень може виступати не лише учасником цивільних правовідносин, а й залучатись до кримінального процесу у якості свідка. Важливим постає питання визначення правового статусу нотаріуса у кримінальному судочинстві, визначення його основних прав та обов'язків під час здійснення своєї професійної діяльності.